

Nova organizacija službe sigurnosti plovidbe na moru i u unutrašnjoj plovidbi

U povodu stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona o službi sigurnosti plovidbe

U cilju da se može potpuno preći na novi sistem, koji je usvojen u načelima novog Ustava SFRJ, potrebno je sve postojeće zakone i druge propise uskladiti sa njegovim odredbama. Prilikom ovog usklađivanja potrebno je utvrditi ne samo prioritet pojedinih propisa, već je potrebno voditi računa i o novim organizacionim promjenama koje su uslijedile nakon donošenja tih propisa, a naročito o iskustvima, stečenim u praktičnoj primjeni zakona i drugih propisa. U oblasti pomorskog saobraćaja, jedan od najvažnijih takvih propisa je OSNOVNI ZAKON O SLUŽBI SIGURNOSTI PLOVIDBE (Sl. l. FNRJ, br. 30 i 36/62), čije su odredbe donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona o službi sigurnosti plovidbe (Sl. l. SFRJ, br. 31 i 39/64) već usklađene s Ustavom SFRJ i kao takve stupile su na snagu 20. X 1964. god.

I

Od upravno-inspekcijskih i stručno-tehničkih poslova službe sigurnosti plovidbe na moru i u unutrašnjoj plovidbi novim Zakonom o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona utvrđeni su određeni poslovi s elementom inostranosti te službe iz isključive nadležnosti federacije, kao i poslovi od općeg interesa za cijelu zemlju. Ova odredba osniva se:

- a) na čl. 160. tač. 4. Ustava SFRJ, koji određuje da u isključivu nadležnost federacije, između ostalog, spada i »kontrola međunarodnog saobraćaja i veza«. U skladu sa ovom ustavnom odredbom, kao poslovi iz oblasti isključivih prava i dužnosti federacije smatraju se oni inspekcijski poslovi, koji se odnose na vršenje nadzora nad stranim pomorskim brodovima i plovilima unutrašnje plovidbe u našim lukama odnosno pristaništima (čl. 4. tač. 1)
- b) na čl. 127. st. 3 i 5 Ustava SFRJ, koji određuje poslove sigurnosti plovidbe, koji su od interesa za cijelu zemlju. U skladu sa ovom ustavnom odredbom, kao poslovi koji su od interesa za cijelu zemlju smatraju se oni inspekcijski poslovi, koji se odnose na vršenje nadzora nad

- našim pomorskim brodovima i plovilima unutrašnje plovidbe, koji vrše međunarodni ili međurepublički saobraćaj, kao i nad članovima posada tih brodova i plovila;
- vršenjem službe obalne pilotaže;
- održavanjem luka i pristaništa otvorenih za međunarodni saobraćaj;
- održavanjem plovni putova međunarodnog značaja u našem obalnom moru i na unutrašnjim plovničkim putovima;
- vršenjem radio-službe što služi sigurnosti plovidbe i zaštiti ljudskog života na moru i unutrašnjim plovničkim putovima.

Pored toga i vršenje određenih stručno-tehničkih poslova je od interesa za cijelu zemlju, i to:

- utvrđivanje sposobnosti za plovidbu pomorskih brodova i plovila unutrašnje plovidbe od strane »Jugoregistra«;
- održavanje plovni putova međunarodnog značaja u našem obalnom moru i na unutrašnjim plovničkim putovima;
- održavanje i rad obalnih radio-stanica što služe sigurnosti plovidbe i zaštiti ljudskog života na moru i unutrašnjim plovničkim putovima (čl. 4. tač. 2).

Time, što se je ovim inspekcijskim i stručno-tehničkim poslovima prema odredbama Ustava dao značaj poslova iz isključivih prava i dužnosti federacije, te od interesa za cijelu zemlju, htjelo se je osigurati jedinstvene kriterije, koji treba da osiguraju i jedinstveni sistem sigurnosti plovidbe na cijelom teritoriju SFRJ kao jedinstvenom ekonomskom i

saobraćajnom području. Osnovne odredbe službe sigurnosti plovidbe, koje obuhvaćaju ove poslove osnivaju se ili na međunarodnim obavezama naše zemlje ili na saveznim propisima, koji vrijede za sve republike. Prema tome su inspekcijski poslovi službe sigurnosti plovidbe po njihovoj nadležnosti podijeljeni tako, da su dijelom u isključivoj nadležnosti federacije (nadzor nad stranim brodovima i plovilima), dijelom su od interesa za cijelu zemlju (pomorska i unutrašnja plovidba, luke i pristaništa, te plovni putovi međunarodnog značaja: radio-služba za sigurnost plovidbe i za zaštitu ljudi; obalna pilotaža), a dijelom su od interesa samo za republiku. Prema tome republički inspekcijski poslovi su oni poslovi, koji se odnose na obavljanje nadzora nad:

- našim pomorskim brodovima i čamcima; plovilima, plovničkim postrojenjima, splavima i čamcima unutrašnje plovidbe, koji su ovlašteni da plove samo u obalnom moru SFRJ odnosno u našem dijelu Dunava ili u njegovim pritocima, a u granicama odnosne republike tj. na moru u »ograničenoj« maloj obalnoj plovidbi (u SRH na moru od ušća Dragonje do unutrašnje strane prevlake kod rta Oštro);
  - održavanjem luka i pristaništa, otvorenih samo za domaći saobraćaj tj. na moru svih malih i većeg broja srednjih luka, izuzev njih 30, a u unutrašnjoj plovidbi svih pristaništa, izuzev većih na Dunavu (u SRH sva pristaništa na Savi i Dravi);
  - održavanjem plovni putova u našem obalnom moru i na unutrašnjim plovničkim putovima, koji nemaju međunarodni značaj (»republički« plovni putovi).
- Od interesa za republiku je i vršenje svih stručno-tehničkih poslova, koji se odnose na:
- utvrđivanje sposobnosti za plovidbu pomorskih čamaca; plovila, brodova, plovni postrojenja, splavi i čamaca unutrašnje plovidbe čije su preglede ovlaštene da vrše lučke kapetanije odnosno kapetanije pristaništa;
  - održavanje i obilježavanje »republičkih« plovni putova i njihovih objekata sigurnosti plovidbe u našem obalnom moru i na unutrašnjim plovničkim putovima, tj. plovni putovi koji nemaju međunarodni značaj, a koje poslove obavljaju posebne ustanove za održavanje plovni putova na osnovu sklopljenog ugovora sa Republičkim sekretarijatom nadležnim za saobraćaj o financiranju tih radova (čl. 14.).

Dok je za pravilno vršenje inspekcijskih poslova službe sigurnosti plovidbe iz isključive nadležnosti federacije te inspekcijskih i stručno-tehničkih poslova koji su od interesa za cijelu zemlju odgovoran Savezni sekretarijat za saobraćaj i veze, kao i Savezni saobraćajni inspektorat koji je u njegovom sastavu, dotle su za pravilno vršenje svih ostalih inspekcijskih, stručnih i tehničkih poslova, odgovorni Republički sekretarijati za saobraćaj, kao i Republički saobraćajni inspektorati, ukoliko su ovi osnovani kao njihovi organi uprave u sastavu (u SR Sloveniji i Crnoj Gori). Sve ove poslove bez obzira na njihov interes, kao i bez obzira koji je organ uprave za njih odgovoran, u SR vrše republički sekretarijati za saobraćaj i lučke kapetanije odnosno kapetanije pristaništa (čl. 6. st. 2.). U pogledu vršenja poslova iz isključive nadležnosti federacije, kao što je nadzor nad stranim brodovima i plovilima u našim lukama i pristaništima, te prenos tog posla na SR od važnosti je, i obaveza federacije da ona mora za obavljanje tog posla u 1965. god. osigurati i finansijska sredstva (čl. 12. st. 1. Osnovnog zakona o financiranju društveno-političkih zajednica, Sl. l. SFRJ, br. 31/64). Savezni sekretarijat za saobraćaj i veze i Savezni saobraćajni inspektorat ovlašteni su da u poslovima inspekcije sigurnosti plovidbe daju odgo-

varajućim organima u republici obavezne upute, ali u smislu čl. 127. st. 3. Ustava SFRJ samo u onim poslovima, koji su iz isključivih prava i dužnosti za federaciju, kao i u onim poslovima, koji su od interesa za cijelu zemlju tj. samo u poslovima iz čl. 4. tač. 1. i 2. Zakona o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona. Samo u poslovima, koji se odnose na vršenje nadzora nad stranim pomorskim brodovima i stranim plovilima unutrašnje plovidbe u našim lukama i pristaništima, Savezni sekretar za saobraćaj i veze, a po njegovom ovlaštenju i Generalni inspektor saobraćaja SSI, mogu obustaviti izvršenje općih akata organa uprave u republici, ako utvrde da su ti akti u suprotnosti sa saveznim zakonom i propisom donesenim na osnovu tog zakona. U ovim poslovima, kao i u poslovima koji su od interesa za cijelu zemlju («savezni» poslovi), Savezni sekretarijat za saobraćaj i veze i Savezni saobraćajni inspektorat imaju pravo da organima uprave u republici izdaju obavezne instrukcije, a mogu i tražiti od tog organa izvještaj o njegovu radu i radu njegovih organa, a u hitnim slučajevima mogu tražiti i neposredno od kapetanija izvještaj o njihovu radu, kao i podatke potrebne za vršenje poslova iz nadležnosti federacije (čl. 32. i 33.).

SR su u poslovima iz svoje nadležnosti posve samostalne i one su ovlaštene da same uređuju te odnose svojim propisima. Stoga je i ukinuto niz odredbi ranijeg Osnovnog zakona o službi sigurnosti plovidbe, koje su se odnosile na republičke organe uprave te službe i njihov odnos prema kapetanijama, izuzev odredbi da sve upravne poslove te službe vrše Republički sekretarijati za saobraćaj i kapetanije, ali je pritom obavezna da ih zadrži kao osnovne organe uprave nadležne za službu sigurnosti plovidbe u poslovima iz isključive nadležnosti federacije i u poslovima od interesa za cijelu zemlju, jer je neposredno vršenje tih upravnih poslova ovim saveznim zakonom izričito dato i kapetanijama. Republičkim propisom — Zakonom o lučkim kapetanijama i kapetanijama pristaništa treba da se regulira položaj kapetanija ili kao teritorijalnih organa Republičkih sekretarijata nadležnih za poslove službe sigurnosti plovidbe, ili drugačije, područja i sjedišta, nadležnost i djelokrug rada kapetanija, odnos nadležnog Republičkog sekretarijata prema ustanovama za održavanje plovnih putova, ovlaštenja u vršenju inspekcijskih poslova od strane stručnih i drugih službenika te posebnih stručnjaka kapetanija i nadležnost Republičkog sekretarijata, ovlaštenja šefova i drugih službenika većih ispostava kapetanija za vršenje jednog ili više inspekcijskih poslova na području iste ili druge ispostave, itd.

U svrhu da inspekcijska služba bude što efikasnija i da se vrši na što širem frontu, te da se što bolje koriste postojeći stručni kadrovi, data je mogućnost da se za izvršenje određenog inspekcijskog posla ili za vršenje određene vrste inspekcijskih poslova mogu odrediti i drugi službenici kapetanija i Republičkog sekretarijata za saobraćaj, koji nemaju određenu stručnost koja je propisana za inspektore sigurnosti plovidbe, i to sa jednakim pravima i dužnostima tih inspektora (čl. 8 st. 2 i 4). Ovom odredbom provedena je izvjesna dekoncentracija nekih inspekcijskih poslova tako, da je njihovo vršenje približno terenu. Ovi inspekcijski poslovi su po svojoj prirodi ne samo jednostavniji, jer se za njihovo uspješno vršenje ne traži naročita stručnost, već zahtjevaju da ih se što češće vrši u svim dijelovima našeg obalnog mora i unutrašnjih plovnih putova. Time je omogućeno, da se za izvršenje određenog inspekcijskog posla manjeg značaja ili za vršenje određene vrste jednostavnijih inspekcijskih poslova službe sigurnosti plovidbe ovlaste i neki šefovi ispostava kapetanija pri čemu treba voditi računa kako o težini uvjeta plovidbe i stepenu intenziteta prometa područja te ispostave, a tako i o stepenu stručnosti šefa odnosno ispostave.

Poslovi inspekcijske službe sigurnosti plovidbe, — pored nadzora nad sposobnošću za plovidbu brodova i plovila, njihovih postrojenja, instrumenata, aparata i opreme; nad obalnom i lučkom pilotажom, nad redovnim održavanjem operativnih obala, luka i pristaništa, plovnih putova i njihovih objekata za sigurnost plovidbe, nad radom radio-stanica za službu sigurnosti plovidbe i zaštitu ljudskog života na moru i u unutrašnjoj plovidbi, nad stručnim obrazova-

njem i nad vršenjem poslova članova posade brodova i plovila, — obuhvaćaju i nadzor nad izgradnjom objekata u moru i na unutrašnjim plovnim putovima i nad njihovim obalama. U vezi toga, inspektor sigurnosti plovidbe ima pravo i dužnost, da pored saslušanja osoba i svjedoka, korišćenja stručnih ustanova i pojedinih stručnjaka, — provjerava da li brod i plovilo ima ne samo propisne i valjane brodske isprave i knjige, već da li i stanje tog broda i plovila, njegovih postrojenja, uređaja, instrumenata, aparata i opreme odgovara stanju navedenom u tim ispravama, da izvrši i pregled isprava i ovlaštenja za vršenje poslova članova posade broda i plovila, te da izvrši pregled operativnih obala, luka i pristaništa, plovnih putova i njihovih objekata sigurnosti plovidbe i drugih objekata koji su u gradnji u moru i na unutrašnjim plovnim putovima ili na njihovim obalama. Ako inspektor utvrdi da se građevinski i drugi radovi izvode bez građevinske dozvole ili suprotno uvjetima dozvole ili na način koji ugrožava sigurnost plovidbe, ima pravo i dužnost da naredi izvođaču radova privremenu obustavu daljnijeg izvođenja tih radova. O tome organ uprave koji vrši poslove građevinske inspekcije službe sigurnosti plovidbe donijet će rješenje o mjerama, koje će on poduzeti radi zaštite sigurnosti plovidbe po propisima o izgradnji investicionih objekata. Dopuna ove odredbe o vršenju inspekcijskog nadzora nad izgradnjom objekata na moru i na unutrašnjim plovnim putovima i na njihovim obalama u cilju osiguranja sigurnosti plovidbe nalazi svoje opravdanje i u odredbi čl. 60 Osnovnog zakona o izgradnji investicionih objekata (Sl. 1. FNRJ, br. 45/61).

U upravnom postupku pri obavljanju inspekcijskih poslova službe sigurnosti plovidbe, inspektor izdaje pismenim rješenjem naređenja i izriče zabrane.

Protiv rješenja ispostave kapetanija tj. ovlaštenog šefa ispostave ili ovlaštenog drugog njenog službenika može se podnijeti prigovor kapetaniji, koja po tom prigovoru može potvrditi, izmijeniti ili poništiti rješenje ispostave. Ulaganje tog prigovora odgađa izvršenje rješenja ispostave (čl. 38 st. 1 i 7).

Protiv rješenja kapetanije, njenog lučkog kapetana odnosno kapetana pristaništa, inspektora kapetanije ili drugog ovlaštenog službenika kapetanije ili posebnog stručnjaka koga ovlasti kapetanija u vezi sa stranim brodom može se podnijeti prigovor Republičkom sekretarijatu za saobraćaj, koji po tom prigovoru može potvrditi, izmijeniti ili poništiti rješenje kapetanije. Ulaganje tog prigovora ne odgađa izvršenje rješenja kapetanije. Protiv rješenja Republičkog sekretarijata za saobraćaj, koji je donijet po prigovoru u vezi stranog broda, a tim se rješenjem ili potvrđuje ili mijenja rješenje kapetanije, tada se može podnijeti žalba Saveznom sekretarijatu za saobraćaj i veze, njegovom organu u sastavu — Saveznom saobraćajnom inspektoratu (čl. 38 st. 3, 4, 5 i 8).

Protiv rješenja kapetanije u svim ostalim slučajevima kad se radi o brodu naše zastave, o našoj luci i pristaništu te njihovim operativnim obalama i sl., a u poslovima iz njene nadležnosti može se uložiti žalba Republičkom sekretarijatu za saobraćaj, koji po toj žalbi može potvrditi, izmijeniti ili poništiti rješenje kapetanije. Ulaganje ove žalbe ne odgađa izvršenje rješenja kapetanije (čl. 38 st. 3).

Inspektori sigurnosti plovidbe kapetanija određenih struka (hidrograđevinski, radio-inspektor i dr.) mogu vršiti inspekciju i izvan područja kapetanije čiji su službenici, ukoliko su za to posebno ovlašteni. Njihov se inspekcijski »rajon« može prostirati na području dviju ili više kapetanija i tada oni obavljaju inspekcijske poslove u ime one kapetanije na čijem području vrše inspekciju. U pogledu ulaganja prigovora kad se radi o stranom brodu i žalbe kad se radi o našem brodu, našoj luci, plovnom putu i sl., protiv njegovog rješenja, taj se pravni lijek ulaže preko odnosne kapetanije na čijem je području izvršena ta inspekcija.

Na obrazloženi zahtjev žalioca, kapetanija odnosno Republički sekretarijat za saobraćaj protiv čijeg je rješenja izjavljena žalba može odgoditi izvršenje rješenja ako bi se tim izvršenjem nanijela šteta žaliocu koja bi se teško mogla popraviti i ukoliko takva odgoda ne bi bila suprotna javnom interesu (čl. 38 st. 9).

Savezni inspektor sigurnosti plovidbe može neposredno izvršiti svaki inspekcijski posao te službe iz nadležnosti Republičkog sekretarijata za saobraćaj ili iz nadležnosti kapetanije, ako taj posao ne izvrši ni republički inspektor, ni

inspektor kapetanije (čl. 34). Isto tako, i republički inspektor sigurnosti plovidbe moći će izvršiti svaki inspeksijski posao iz nadležnosti kapetanije, ako taj posao ili uopće ne izvrši ili ga ne izvrši pravovremeno inspektor kapetanije.

U ovim slučajevima republički inspektori sigurnosti plovidbe iznimno vrše neposrednim putem inspeksijsku službu i protiv njihovog rješenja u I stepenu kad se radi o stranom brodu može se uložiti prigovor Saveznom saobraćajnom inspektoratu. Ovo iz razloga, što Osnovni zakon o službi sigurnosti plovidbe kao lex specialis izričito propisuje da o prigovoru i žalbi protiv rješenja u inspeksijskim poslovima rješava viši, republički odnosno savezni organ uprave — SSI (čl. 38). Kad takva posebna odredba ne bi postojala, tada u SR Sloveniji i Crnoj Gori, koje imaju Saobraćajne inspektorate kao organe uprave u sastavu svojih Republičkih sekretarijata za saobraćaj, po prigovoru i žalbi bi rješavao njihov Republički sekretarijat za saobraćaj (čl. 226 u vezi sa čl. 223 st. 1 ZUP-a). Po prigovoru Savezni saobraćajni inspektorat može I stepeno rješenje republičkog inspektora potvrditi, izmijeniti ili poništiti. Ako se ovim II stepenim rješenjem, potvrđuje ili mijenja rješenje republičkog inspektora, tada se može podnijeti žalba Saveznom sekretarijatu za saobraćaj i veze (čl. 226 ZUP-a). Radi li se o I stepenom rješenju republičkog inspektora u svim ostalim slučajevima ti, o brodu naše zastave, o našoj luci i njenoj operativnoj cbi, dubini u luci i dr., tada se može uložiti žalba Saveznom saobraćajnom inspektoratu.

Kako temeljem čl. 110 st. 1 Ustava SFRJ, SR međusobno surađuju u poslovima od zajedničkog interesa, to one mogu sporazumno odlučiti da inspektori sigurnosti plovidbe sa područja jedne ili više kapetanija odnosno takvi inspektori Republičkog sekretarijata za saobraćaj jedne SR obavljaju stalno ili na određeno vrijeme inspeksijske poslove te službe na određenom dijelu teritorija jedne ili više kapetanija druge SR. U tom slučaju, ovi inspektori djeluju u ime one kapetanije odnosno Republičkog sekretarijata za saobraćaj na čijem području vrše inspekciju. U pogledu ulaganja prigovora i žalbe protiv njihovog rješenja, vrijede isti principi kao i kod ulaganja tih pravnih lijekova protiv rješenja inspektora službe sigurnosti plovidbe odnosno kapetanije i Republičkog sekretarijata za saobraćaj, na čijem teritoriju ti inspektori sigurnosti plovidbe vrše inspekciju.

Kad savezni inspektor sigurnosti plovidbe iznimno izvrši neposrednim putem inspeksijski posao u okolnostima čl. 34 Osnovnog zakona, tada se protiv njegovog rješenja u I stepenu, a radi se o stranom brodu, može uložiti prigovor Saveznom sekretarijatu za saobraćaj i veze, koji po tom prigovoru, rješenje saveznog inspektora može potvrditi, izmijeniti ili poništiti. U svim ostalim slučajevima kad se radi o našem brodu, našoj luci, objektima sigurnosti plovidbe na našem plovnom putu i sl., tada se može protiv I stepenog rješenja saveznog inspektora uložiti žalba Saveznom sekretarijatu za saobraćaj i veze.

Prigovori i žalbe protiv I stepenih rješenja republičkih i saveznih inspektora sigurnosti plovidbe ne odgađaju izvršenje tih rješenja. Prigovori i žalbe protiv rješenja ispostava, kapetanija, Republičkog sekretarijata za saobraćaj, Saveznog saobraćajnog inspektorata podnose se u roku od 8 dana od dana dostave prvostepenih rješenja (čl. 38 st. 6).

Protiv svakog rješenja o prekršaju, žalbu može podnijeti i kapetanija, Republički sekretarijat za saobraćaj odnosno njegov organ u sastavu Saobraćajnog inspektorata, čiji je inspektor podnio zahtjev za pokretanje administrativno-kaznenog postupka (čl. 29 st. 3). Ova je mogućnost data zbog uvođenja novog instituta — Komisije za prekršaje odnosno organa uprave.

II

Ustanove za održavanje plovni putova, pošto vrše poslove od interesa za cijelu zemlju (čl. 234 st. 3 Ustava SFRJ) osnivaju se, ukidaju i njihov djelokrug određuje zakonom. Ove ustanove ostvaruju svoje prihode od naknada koje se plaćaju za korištenje objekata sigurnosti plovidbe, kao i od drugih naknada za usluge što ih one vrše u svom djelokrugu iz drugih izvora. Visina naknada za korištenje objekata sigurnosti plovidbe utvrđuje se tarifom, koju donose ove ustanove uz suglasnost Saveznih sekretarijata za saobraćaj i veze i za opće privredne poslove. Za održavanje i obilježavanje međunarodnih plovni putova i za vršenje radio-službe, koja služi za sigurnost plovidbe i za zaštitu ljudskog života

na moru i u unutrašnjoj plovidbi, financijska sredstva osigurava federacija, a za održavanje i obilježavanje ostalih plovni putova (»republičkih«), financijska sredstva osigurava SR na čijem se području nalaze ti plovni putovi. SIV će odrediti koji plovni putovi imaju međunarodno značenje, a to su na moru glavni ulazni pravci iz otvorenog mora u luke otvorene za međunarodni saobraćaj (njih 30) i obr., te plovidbeni pravci (rute) koji međusobno povezuju luke otvorene za međunarodni saobraćaj, a u unutrašnjoj plovidbi glavni tok Dunava bez pritoka na teritoriju SFRJ od km 1433 do km 1075 (čl. 11—14). Ustanovama za održavanje plovni putova dato je ovlaštenje, ukoliko investitor odnosno nosilac prava korištenja ili vlasnik svjetala i znakova za obilježavanje stalnih i privremenih prepreka na plovnom putu (mostovi, kablovi, podrtine i sl.), ove ne postavi u roku određenom od te ustanove ili svjetlo ili drugi znak ne održava u ispravnom stanju, tada ustanova postavlja na teret te pravne osobe propisano svjetlo ili drugi znak odnosno dovodi u ispravno stanje takvo neispravno svjetlo ili znak (čl. 16 st. 2 i 3).

Savezni sekretarijat za saobraćaj i veze može davati ustanovama za održavanje plovni putova obavezne upute i određene zadatke u pogledu načina i uvjeta održavanja i obilježavanja plovni putova međunarodnog značenja, a Republički sekretarijat za saobraćaj u pogledu načina i uvjeta održavanja i obilježavanja ostalih, republičkih putova. Luke i pristaništa i njihove objekte sigurnosti plovidbe (lučka svjetla, plutače i druge oznake) kao pripadnosti tih luka i pristaništa dužne su održavati općine preko svojih organa uprave, ukoliko ove luke i pristaništa kao cjeline ne mogu privredno poslovati (čl. 49 Osn. zak.; čl. 6 i 7 Zak. o iskor luka i prist.).

»Jugoregistar«, pored toga što je ovlašten vršiti pregled konstrukcije trupa i pogonskog postrojenja pomorskih brodova i plovila unutrašnje plovidbe, njihovih električnih uređaja, radio-uređaja, navigacionih sredstava, svjetiljki i znakova, sredstava za spasavanje, za sprečavanje i gašenje požara te druge opreme, ovlašten je, ukoliko ne postoje za te uređaje, sredstva i opremu jugoslavenski standardi, i odobravati upotrebu pojedinih njihovih tipova na brodovima i plovilima. »Jugoregistar« vrši i baždarenje brodova i plovila radi utvrđivanja BRT i NRT pomorskih brodova te depismana i noštvosti plovila unutrašnje plovidbe (čl. 17).

III

Na novi se način uređuje pitanje nadležnosti za vođenje administrativno-kaznenog postupka po pomorskim prekršajima i prekršajima plovidbenih propisa i propisa o sigurnosti unutrašnje plovidbe. Dok je po sadašnjim propisima (čl. 169 OZP), za pomorske prekršaje bio nadležan rukovodilac lučke kapetanije, a za prekršaje unutrašnje plovidbe — organ nadzora plovidbe, određeni službenik kapetanije pristaništa, dotle od sada administrativno-kazneni postupak po pomorskim prekršajima i prekršajima unutrašnje plovidbe vodi komisija za prekršaje. Administrativno-kazneni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog Zakona (20. X 1964. g.) završit će organ koji je postupak započeo. Ako po žalbi dođe do ukidanja I stepenog rješenja, predmet će se ustupiti nadležnoj komisiji za prekršaje kapetanije. Komisija pruža u stvari više garancije za pravilnost vođenja ovog postupka od postupka koji su po dosadašnjim propisima vodili određeni rukovodni službenici. Formiranje ovih komisija kapetanija, za područje jedne, dviju ili više, omogućit će da rukovodioci lučkih kapetanija i kapetanija pristaništa mogu vršiti i inspeksijske poslove službe sigurnosti plovidbe iz nadležnosti kapetanija i na teritoriju kapetanije kojom rukovode. Do sada to nije bilo moguće, jer je bilo inkompatibilno da lučki kapetan odnosno kapetan pristaništa vrši inspeksijske poslove i da po svojim prijavama, koje je kao inspektor dužan da podnese, istovremeno i vodi postupak po prekršajima. Komisija za prekršaje osniva se kako u kapetaniji, a tako i u Republičkom sekretarijatu za saobraćaj, a sastoji se od predsjednika, njegovog zamjenika i 2 člana te njihovih zamjenika. Predsjednik i njegov zamjenik imenuju se iz redova stručnih službenika kapetanije odnosno republičkog sekretarijata za saobraćaj (čl. 39—41).

U skladu sa općom odredbom čl. 150 Osnovnog zakona o prekršajima propisana je za manje i masovnije pomorske prekršaje i prekršaje unutrašnje plovidbe naplata novčane kazne

na licu mjesta, i to za takve prekršaje za koje je zakonom i propisima SIV-a ili republičkog I. V. propisana samo novčana kazna u utvrđenom iznosu do 5000 Din. ili za koje je propisima Saveznog sekretarijata za saobraćaj i veze ili Republičkog sekretarijata za saobraćaj propisana isto tako samo novčana kazna u utvrđenom iznosu do 500 Din. (čl. 42). Uskoro će biti donijet i novi OZP, koji će povisiti ove granične iznose kažnjavanja na licu mjesta. Pošto za sada nije propisano u nijednom zakonu i drugom propisu za pomorski prekršaj i prekršaj unutrašnje plovidbe novčana kazna u utvrđenom iznosu (ne »do«, već »sa«), to će trebati prilikom usklađivanja s Ustavom pojedinih materijalnih propisa voditi o tome računa. Određeni službenici kapetanija i njihovih ispostava kao inspektori sigurnosti plovidbe neće moći još na licu mjesta naplaćivati ove kazne od osoba zatečenih u vršenju prekršaja.

U pogledu kaznenih odredaba sada su povišeni iznosi novčanih kazni za učinjene prekršaje, i to iz razloga što su dosadašnji iznosi bili preniski, pa nisu mogli poslužiti svrsi koju kažnjavanjem treba postići. Tako će se novčanom kaznom do 1.000.000 Din. kazniti za pomorski prekršaj odnosno za prekršaj unutrašnje plovidbe radna organizacija ili druga pravna osoba, ako uopće ne vrši ili ne izvrši u određenom roku naređenje inspektora, ako spriječi ovoga u izvršenju njegovog posla ili mu uskratki pružanje potrebnih podataka ili obavještenja ili mu ne pruži pomoć u ljudima i tehničkim sredstvima kad je to neophodno za izvršenje inspeksijskog posla. Odgovorna osoba takve radne organizacije ili druge pravne osobe, kao i pojedinac vlasnik broda ili plovila, kaznit će se za koje od gornjih radnji novčanom kaznom od 10—50.000 Din. (čl. 44 i 45).

IV

Savezni sekretar za saobraćaj i veze ovlašten je da donese propise o mjerama za izbjegavanje sudara na moru i

na unutrašnjim plovnim putovima, o načinu obilježavanja plovnih putova i o mjerama za osiguranje plovidbe u pojedinim djelovima obalnog mora ili unutrašnjih plovnih putova (na pr. Pravilnik o plovidbi Pašmanskim tjesnacem i dr. čl. 51). SR su ovlaštene da donesu svoje republičke propise o redu u lukama i pristaništima, i to u formi zakona, jer Uredba o redu u lukama sa Pravilnikom za izvršenje te Uredbe, koja je sada na snazi, ima zakonsku snagu. Ova Uredba vrijedi, ukoliko pojedine njene odredbe nisu u suprotnosti sa odredbama Zakona o iskorištavanju luka i pristaništa (Sl. I. FNRJ, br. 24/61).

Stupanjem na snagu Osnovnog zakona o službi sigurnosti plovidbe dana 1. I 1963. godine prestalo je vrijediti u cjelini 6 propisa, a 1 djelomično (čl. 60—64 Zakona o iskorištavanju luka i pristaništa), koji sadržajno reguliraju materiju ovog Osnovnog zakona, kao i svi ostali propisi koji su u suprotnosti s odredbama ovog noveliranog Osnovnog zakona (čl. 52). Isto tako, danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Osnovnog zakona o službi sigurnosti plovidbe prestala je vrijediti i Uredba o nadležnosti za vođenje postupka o pomorskim prekršajima, jer je materija te Uredbe regulirana čl. 39 Osnovnog zakona. Odredbe uredaba »Jugoregistra« i Ustanova za održavanje pomorskih plovnih putova i za održavanje unutrašnjih plovnih putova ostaju na snazi, osim onih odredaba iz tih Uredbi, koje nisu u suglasnosti s Ustavom SFRJ i koje su prestale vrijediti stupanjem na snagu Osnovnog zakona o organima upravljanja u ustanovama (Sl. list SFRJ, br. 22/64).

Pravilna primjena odredaba ovog noveliranog Osnovnog zakona o službi sigurnosti plovidbe potvrdit će korisnost, svrsishodnost i efikasnost datih novih rješenja na kojima se temelji nova organizacija službe sigurnosti plovidbe na Jadranu i našem dijelu Dunava i njegovih plovnih pritoka.